

Haije Kramer (1917-2004) was van pakweg 1935 tot 1970 de beste schaker van Fryslân. Hij schaakte jarenlang in dienst van het Leeuwarder Philidor 1847 en werd twintig keer Fries kampioen.

De schakende Einzweistein

Sport

Soms geniaal, maar nog te vaak blunderend. Zijn wisselvalligheid speelt Migchiel de Jong parten. Maar hij verwacht binnen afzienbare tijd zijn titel internationaal meester binnen te slepen. „Ik ben mentaal sterker dan ooit.” Door Johan Vellinga.

De Jong schuift dit week-einde aan bij de Haije Kramer-zeskamp. Bij het tweejaarlijkse door zijn club Philidor georganiseerde invitatie-toernooi mag hij het opnemen tegen vier andere bekende Friese schakers en aanstormend talent en Nederlands kampioen Anish Giri. Twee jaar geleden verraste de in Sumar geboren De Jong al door tijdens de eerste editie ervan als tweede te eindigen, hoewel hij als laagst gerankeerde speler deelnam. Hij versloeg grootmeester Jan Werle. „Ik speelde een wereldtoernooi. Ik hoop dat ik dat weer kan.”

Hij heeft er zin in, zegt De Jong, gezeten in zijn flatje in het oude centrum van Leeuwarden. De speellocatie Tresoar ligt op een steenworp afstand. Hij heeft een vrije dag en dus ligt het schaakbord op tafel en op zijn computerbeeldscherm zie je een bord met nog maar weinig stukken. De inlognaam BillyCorgan verradt zijn voorliefde voor de band Smashing Pumpkins. „Even een vluggertje”, lacht-ie. Hij heeft net het toernooi van Hoogeveen achter de rug. „Dan is het altijd even afkicken. Je wilt niet dat een toernooi afgelopen is. Dat is nog erger als je verliest.”

Op jacht

De Jong is ondanks zijn 37 jaar nog altijd even ambitieus als het op schaken aankomt. Al sinds hij in 1995 zijn eerste meesterresultaat scoorde tijdens het VB-Accountantstoernooi te Leeuwarden is hij op jacht naar die titel internationaal meester. „Veel mensen weten niet wat voor geweldige prestatie dat is. Het is alsof je ergens professor in bent. Het is zo'n moeilijke spel. 32 stukken op 64 velden met zoveel mogelijke zetten. Het is ongelofelijk hoe het schaken ook nu nog, na al die miljoenen gespeelde partijen, nog altijd weer nieuwe varianten kent.”

De Jong was ooit na Loek van Wely (inmiddels veelvuldig Nederlands kampioen) de meest veelbelovende schaker in Nederland. In 1987 eindigde hij bij het NK-16 jaar als tweede. De toen nog in Burgum wonende schaker trad daarna aan bij Philidor 1847, destijds acterend in de hoogste klasse. Hij bleef zich goed ontwikkelen en schaakte tijdens het VB-toernooi tegen twee meesters en zeven grootmeesters. Hij haalde een score van vijf uit negen. „Ik had als eerste Fries ooit een grootmeesterresultaat kunnen boeken als ik in de slotpartij had gewonnen. Maar ja, ik moest wel tegen John Nunn.”

Hij leek een zonnige schaaktoekomst tegemoet te gaan. Met Philidor scoorde De Jong 6,5 uit 9. „Ik was 23, vol ambitie en dacht dat ik binnen no time mijn meestertitel zou binnenhalen.”

Migchiel de Jong hoopt binnen afzienbare tijd eindelijk zijn titel internationaal meester te verdienen. Foto: Frans Andringa

Een inzinking gooide roet in het eten. De Jong kreeg te maken met vervelende privéomstandigheden en werd ziek. Het duurde een jaar voordat hij er weer wat bovenop kwam. Het wierp hem niet alleen qua schaken ver terug. Hij maakte ook zijn lerarenopleiding wiskunde niet af. Het was een tijdlang lastig rondkomen. Op schaakgebied kwamen ineen Jan Werle (Beetsterzwaag) en Sipke Ernst (Damwoude) opzeten.

Het gat

De problemen uit het verleden heeft hij nu een plaats kunnen geven. „Het gebeurt. Het is spijtig dat me dat overkomen is, maar voor mijn kijk op het leven was het niet zo erg om mee te maken. Het is wel een aanslag op je leven. Mensen snappen dat niet goed. Bij het zoeken naar werk krijg je al snel een vraag naar 'het gat'.”

Inmiddels zit De Jong bij het

Stadstoezicht in Leeuwarden en volgt hij een opleiding tot beveiligder. De schaker redt zich wel en is tevreden. Toch zou De Jong het liefst zijn boterham verdienen met het geven van schaaktrainingen, iets was hij nu erbij doet. „Je wilt toch graag iets doen waar je hart ligt.”

Het is wel een aanslag op je leven. Mensen snappen dat niet goed

Het gaat al weer heel wat jaren goed met De Jong. In 2000 mocht hij zichzelf voor de eerste keer tot Fries kampioen schaken laten kronen. „Dat was heel belangrijk voor me. De bevestiging dat ik te rug was en ook dat ik van mijn

leermeester Yge Visser kon winnen.” Toch zou het tot dit jaar duren eer hij voor de tweede maal het Fries kampioenschap op zijn naam zou schrijven. Een kleine terugval en de concurrentie van Babak Tondivar leverden hem een rits tweede plekken op. Ook Jippe Kamstra, Johnny Fluit en Amir Nicolai waren hem de afgelopen jaar de baas.

„Dat zou eigenlijk niet mogen gebeuren, weet De Jong. Toch is hij de laatste twee jaar vooral veel constanter geworden. De schaker beschikt sinds 2007 over een laptop en dat heeft zijn prestaties aanmerkelijk verbeterd. Tijdens toernooien kan hij zich beter voorbereiden. De Jong won in 2008 zelfs het Hogeschool Zeeland-toernooi samen met niemand minder dan Sergei Tiviakov. Afgelopen zomer pakte De Jong bij het toernooi in Vlis-singen en in Groningen eindelijk zijn nog twee benodigde mees-terresultaten. Nu moet hij zijn

rating nog zo'n veertig punten opkrikken tot boven de 2400 punten. Maar dat is makkelijker gezegd dan gedaan.

Ondanks zijn goede vorm liet de Fries bij het toernooi in Hoogeveen enkele steken vallen. „Maar het gaat lukken. Ik ben mentaal ontzettend sterk nu, Hoogeveen was alleen maar even wat minder.” In Drenthe was De Jong na een sterk begin hard op weg de

In potentie ben ik een goede speler. Maar ik laat het niet altijd zien

2400-puntengrens te doorbreken, maar daarna volgden drie nederlagen op rij. „Triest. Het leek een heel goed toernooi te gaan worden. Ik blijf wisselvallig en ben denk ik niet professioneel genoeg. Daar moet ik aan werken. In mijn hoofd weet ik wel dat ik goed gespeeld heb en waar ik mee verder kan.” Dan een glimlach. „Zolang ik nog geen meester ben, verdien ik het ook niet.”

Blunder

De wisselvalligheid heeft hem bij zijn club Philidor de bijnaam Einzweistein opgeleverd - naar de voetballer Siegfried Einzweistein uit de strip FC Knudde. „Die geeft de meest geniale passjes, maar kan ook heel knullig de bal verspelen. In potentie ben ik ook een goede speler, ik krijg het respect van Jan en Sipke, kan grootmeesters verslaan. Maar ik laat het niet altijd zien.” Een nederlaag tijdens het toernooi in Hoogeveen tegen David Klein is daarvan een mooi voorbeeld. „De grootste blunder uit mijn carrière. Ik stond vier pionnen voor en geef door een domme zet mijn verdediging weg. Verlies ik ook nog. Dat verveeg ik mezelf niet snel.”

Of hij ooit die zwakte uit zijn spel kan bannen, is de vraag. De Jong heeft het wellicht in zich grootmeester te worden, maar tussen theorie en praktijk gaapt nog een enorme kloof die hij moet zien te overbruggen. De Fries kijkt nu vooral uit naar zijn ontmoeting met Giri, die hij in Hoogeveen indrukwekkend zag presteren. Hij roemt de zes remises van de 15-jarige grootmeester tegen grootheden als Judit Polgar, Tiviakov en Vassily Ivanchuk. „Ik sta er versteld van. Dat is hetzelfde als dat je als Cambuur gelijk speelt tegen Barcelona. En hij heeft geen trainer. Het toernooi wordt zwaarder dan de vorige editie, maar ik verheug me erop.”

Een 15-jarig wonderkind in een Fries toernooi

Hij wordt een schaakwonder genoemd: Anish Giri uit Rijswijk. Vijftien jaar jong nog maar maar en misschien wel de opvallendste deelnemer aan de Haije Kramer Zeskamp die komende vrijdag, zaterdag en zondag op het spel staat. Het schaaktalent is Nederlands kampioen en zal proberen om in Tresoar

in Leeuwarden het tweejaarlijkse toernooi op zijn erekrans bij te schrijven. De Haije Kramer Zeskamp werd in 2007 voor het eerst georganiseerd in verband met het 160-jarig (!) bestaan van de Koninklijke Schaakclub Philidor 1847 uit Leeuwarden. Naast Giri en local hero Migchiel de Jong strijden nog

vier andere sterke Friezen om de prijzen: Sipke Ernst, Jan Werle, Daan Brandenburg en Mark van de Werf. Op de deelnemerslijst van het open Waling Dijkstra-toernooi, dat ook tijdens de zeskamp plaatsvindt in Leeuwarden, staan tien grootmeesters, met de Oekraïners Yuri Drozdovsky en Yuri Vovk als toppers.